

Cuprins

ABREVIERI	7
PARTEA I. ASPECTE GENERALE PRIVIND CONTRACTUL DE ANTREPRIZĂ ȘI CONTRACTELE DE TIP FIDIC.....	9
I. EVOLUȚIA ȘI REGLEMENTAREA CONTRACTULUI DE ANTREPRIZĂ ÎN ROMÂNIA. ASPECTE GENERALE.....	9
1. Scurte considerații cu privire la originea contractului de antrepriză – de la specie a contractului de locațiune la contract independent cu propriile sale specii.....	9
2. Conceptele de antrepriză și antrepriză de construcții – noțiuni generale. Specificul contractului de antrepriză în construcții în funcție de principalele categorii de utilizatori.....	11
2.1. Fundamentele contractului de antrepriză/antrepriză de construcții. Semnificația esențială a prețului și absența relațiilor de reprezentare dintre părți.....	11
a. Considerații privind fundamentele contractului de antrepriză regăsite la nivel național și internațional.....	11
b. Prețul – element semnificativ în calificarea contractului de antrepriză.....	15
c. Riscul asumat de antreprenor, izvor al independenței sale în realizarea lucrării.....	16
2.2. Domeniul de aplicare al contractului de antrepriză. Evoluția cadrului juridic național și influența internațională.....	18
a. Fundamentele contractului de antrepriză sub imperiul Codului civil din 1864.....	18
b. Evoluția contractului de antrepriză în cadrul Codului civil din 2011.....	31
c. Caracteristici particulare ale contractului de antrepriză în construcții.....	48
2.3. Utilizarea practică a contractului de antrepriză în construcții. Diferențieri în cadrul modului de adaptare a contractului de antrepriză în funcție de principalele categorii de utilizatori.....	60

a. Contractele de antrepriză în contextul procedurilor de achiziție publică. Specificul dat de existența utilizatorului – autoritatea contractantă.....	61
b. Contractele de antrepriză utilizate de marile companii ce activează în domeniu.....	63
c. Contractele de antrepriză folosite de utilizatorii obișnuiți.....	65
2.4. Principalele trăsături ale contractului de antrepriză în general și ale antreprizei de construcții în special.....	65
2.5. Condiții generale și specifice de validitate a contractului de antrepriză.....	70
2.6. Delimitarea antreprizei față de alte contracte.....	79
a. Delimitarea față de contractul de vânzare-cumpărare. Calificarea contractului prin raportare la intenția reală a părților și caracteristicile specifice fiecărui contract.....	80
b. Delimitarea față de contractul de muncă. Independență versus subordonare.....	83
c. Delimitarea față de contractul de mandat. Lucrări materiale versus acte juridice.....	86
d. Delimitarea față de contractul de locațiune. Prețul agreed per lucrare versus prețul stabilit pe unitate de timp.....	88
e. Delimitarea față de contractul de depozit. Depozitarea ca obligație accesorie versus obligație principală.....	89
3. Efectele contractului de antrepriză de construcții. Principalele obligații ale părților, modalitatea generală de reglementare și aspecte specifice.....	90
3.1. Obligații esențiale ce trebuie îndeplinite de antreprenor.....	90
a. Executarea lucrării: necesitatea atingerii unui rezultat determinat.....	91
b. Termenul de realizare a lucrării. Necesitatea respectării acestui termen și consecințele nerespectării.....	93
c. Obligația de informare. Consecințele nerespectării.....	96
d. Necesitatea de a acorda beneficiarului acces pentru verificarea lucrării și, respectiv, a stadiului execuției.....	100
e. Predarea lucrării executate. Importanța momentului predării efective.....	103

---

f. Garanția acordată pentru viciile ascunse și pentru calitatea lucrării predate	105
3.2. Obligații esențiale ce trebuie îndeplinite de beneficiar	112
a. Necesitatea asigurării condițiilor optime în vederea realizării lucrării de către antreprenor	112
b. Prețul – contravaloarea prestației realizate de antreprenor.....	114
c. Recepționarea și preluarea lucrării la momentul finalizării.....	118
4. Contractul de subantrepriză	123
4.1. Concept și noțiuni fundamentale	123
4.2. Relațiile născute între părți în contextul încheierii contractului de subantrepriză și unele efecte particulare antreprizei de construcții	125
a. Posibilitatea angajării răspunderii subantreprenorului de către beneficiarul lucrării.....	125
b. Posibilitatea angajării răspunderii beneficiarului lucrării de către subantreprenor	127
5. Aspecte particulare cu privire la contractul de lucrări (atât de execuție, cât și de proiectare și execuție) reglementat în cadrul H.G. nr. 1/2018	133
5.1. Evoluție, obiect, surse de inspirație.....	133
5.2. Posibilitatea de adaptare și particularizare a modelelor contractuale prevăzute de H.G. nr. 1/2018.....	137
5.3. Noțiuni și probleme specifice cu privire la supervisor, mecanismul de soluționare a disputelor, sancțiunile reglementate și alte reglementări criticabile	138
6. Aspecte particulare ale contractelor de lucrări încheiate în urma unor proceduri de achiziție publică	150
6.1. Natura juridică a contractelor încheiate ca urmare a derulării procedurii de achiziție publică	150
6.2. Modificarea contractelor de achiziție publică de lucrări	152
6.3. Subcontractarea în contractele de achiziție publică	152
7. Rolul și evoluția formatelor contractuale în dreptul național și internațional. Necesitatea asigurării compatibilității cu dreptul național	154
8. Reflecții asupra dezvoltării și reglementării contractului de antrepriză	158

**II. EVOLUȚIA CONTRACTELOR DE TIP FIDIC LA NIVEL
 INTERNAȚIONAL. ASPECTE GENERALE PRIVIND FOLOSIREA
 CONTRACTELOR DE TIP FIDIC ÎN ROMÂNIA 162**

1. Aspecte generale cu privire la contractele de tip FIDIC 162
  - 1.1. Apariția și evoluția contractelor de tip FIDIC la nivel
 internațional..... 162
  - 1.2. Apariția și evoluția contractelor de tip FIDIC în
 România 166
  - 1.3. Principalele caracteristici ale contractelor de tip FIDIC.... 172
  - 1.4. Privire sintetică asupra clauzelor Cărții Roșii și Cărții
 Galbene..... 175
2. Analiza comparativă sintetică a condițiilor de valabilitate și
 a caracterelor juridice aferente contractului de antrepriză în
 construcții și, respectiv, contractului de tip FIDIC 216
3. Contractele FIDIC între standardizare internațională și
 adaptare națională 218

**PARTEA A II-A. IDENTIFICAREA UNOR INSTITUȚII APTE SĂ
 DEA NAȘTERE UNOR PROBLEME DE COMPATIBILITATE ȘI
 ANALIZĂ PROBLEMELOR DE COMPATIBILITATE 222**

**I. UNELE INSTITUȚII JURIDICE SPECIFICE CONTRACTELOR
 STANDARDIZATE INTERNAȚIONALE APTE SĂ DEA NAȘTERE
 UNOR PROBLEME DE COMPATIBILITATE – ASPECTE
 PRELIMINARE 222**

**II. TIPURILE DE ACTE SPECIFICE CONTRACTELOR DE TIP
 FIDIC EMISE PE PARCURSUL DERULĂRII PROIECTULUI DE
 ANTREPRIZĂ 229**

1. Acte emise de inginer 229
  - 1.1. Rolul inginerului (asemănări cu dirigintele de șantier
 și supervizorul definit de H.G. nr. 1/2018)..... 229
    - a. Inginerul – mandatar al beneficiarului sau profesionist
 independent? 229
    - b. Procedura de soluționare a revendicărilor 231
    - c. Modalități de asigurare a independenței și încrederii în
 actele emise de inginer 234
    - d. Rolul inginerului sau al instituției echivalente în alte
 jurisdicții 236

---

e. Paralelă între rolul inginerului și al dirigintelui de șantier	239
f. Paralelă între rolul inginerului și al supervisorului reglementat de H.G. nr. 1/2018	242
1.2. Determinările (modurile de soluționare) emise de inginer (asemănări cu procedura de determinare a prețului de către un terț)	244
a. Considerații generale.....	244
b. Situațiile care atrag necesitatea emiterii unor determinări de către inginer	247
c. Procedura aferentă emiterii determinărilor.....	251
1.3. Certificatele de plată (IPC-urile) emise de inginer	253
2. Acte emise de Comisia de Soluționare a Disputelor (CSD – DAB/DAAB)	256
2.1. Rolul CSD. Aspecte generale.....	256
2.2. Numirea CSD și calitățile necesare pentru această funcție	261
2.3. Derularea procedurii în fața CSD și decizia emisă de CSD	263
3. Certificatul de recepție întocmit la finalizarea lucrărilor: analiză comparativă cu procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor.....	265
3.1. Reglementarea contractuală a certificatului de recepție la finalizarea lucrărilor în cadrul contractelor FIDIC.....	265
3.2. Reglementarea legală a procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor.....	268
III. NATURA JURIDICĂ A ACTELOR EMISE DE INGINER ȘI CSD	280
1. Natura juridică a actelor emise de inginer	280
2. Natura juridică a actelor emise de CSD	284
3. Certificatul de recepție <i>versus</i> procesul-verbal de recepție – legăturile dintre cele două acte.....	286
3.1. Natura juridică a celor două acte analizate	286
3.2. Conexiunile și suprapunerile dintre procesul-verbal de recepție și certificatul de recepție emis conform Clauzei 10 din contractele FIDIC: analiză comparativă	290
4. Actele inginerului și ale CSD: între opinie tehnică și efecte juridice	292

IV. EFECTELE ACTELOR JURIDICE EMISE DE INGINER ȘI CSD.	
ANALIZA ACESTOR ACTE PRIN RAPORTARE LA NOȚIUNI	
SIMILARE DIN DREPTUL NAȚIONAL	296
1. Aspecte preliminare	296
2. Rolul și efectele generale ale procedurilor contractuale reglementate de Contractul de tip FIDIC	296
3. Efectele în planul raporturilor contractuale.....	300
3.1. Efectele certificărilor și ale determinărilor provenind de la inginer.....	300
3.2. Efectele hotărârilor emise de CSD.....	301
3.3. Efectele specifice ale certificatului de recepție comparativ cu procesul-verbal de recepție	303
a. Transferul riscurilor și al responsabilităților.....	304
b. Momentul începerii perioadei de garanție.....	307
c. Posibile modalități de acomodare a prevederilor legale cu cele contractuale	312
4. Consecințele nerespectării actelor emise de inginer și CSD	313
5. Efecte pe plan procesual civil ale actelor emise de inginer și CSD.....	314
5.1. Consecințele neparcurgerii procedurii prearbitrale obligatorii	314
5.2. Consecințele actelor emise de inginer și CSD asupra mijloacelor procedurale avute la dispoziție de parte	318
6. Asemănări și deosebiri dintre actele și procedurile reglementate de FIDIC și alte acte și proceduri reglementate în mod expres în România sau la nivel internațional	320
6.1. Asemănări și deosebiri cu hotărârile arbitrale	321
6.2. Asemănări și deosebiri cu medierea	328
6.3. Asemănări și deosebiri cu hotărârea arbitralului de urgență	333
6.4. Asemănări și deosebiri cu procedura determinărilor emise de un expert neutru (expert determination)	337
6.5. Asemănări și deosebiri cu procedura concilierii prealabile.....	342
7. Convergențe și divergențe între dreptul național și condițiile generale FIDIC	347

**PARTEA A III-A. ANALIZA TIPURILOR DE OBLIGAȚII
REZULTATE DIN INSTITUȚIILE PROBLEMATICE ANALIZATE
ȘI MODALITĂȚILE DE PUNERE ÎN EXECUTARE A ACESTORA 353**

I. CLASIFICAREA PRINCIPALELOR CATEGORII DE OBLIGAȚII

SPECIFICE CONTRACTELOR DE TIP FIDIC	353
1. Obligații inițiale născute în urma încheierii contractului	353
1.1. Reglementarea obligațiilor principale ale antreprenorului în contractele de tip FIDIC	354
1.2. Reglementarea obligațiilor principale ale beneficiarului în contractele de tip FIDIC.....	356
2. Obligații ulterioare născute în urma emiterii actelor specifice reglementate în cadrul contractelor de tip FIDIC – obligațiile derivate	358
3. Aspecte și reflecții finale asupra tipologiei obligațiilor FIDIC.....	361

II. MODALITĂȚI DE PUNERE ÎN EXECUTARE A OBLIGAȚIILOR

DERIVATE.....	363
1. Aspecte de drept substanțial cu privire la executarea obligațiilor derivate	363
2. Metodele de punere în executare a obligațiilor din contractele FIDIC și posibile modalități de rezolvare a unor incompatibilități.....	366
2.1. Principiile generale care guvernează punerea în executare a obligațiilor.....	366
2.2. Executarea în natură a obligațiilor rezultate din contractele de tip FIDIC.....	369
a. Aspecte generale	369
b. Discuții cu privire la executarea în natură a obligațiilor principale și a celor derivate	371
c. Opțiuni cu privire la punerea în executare a obligațiilor derivate	373
d. Poziția considerată corectă dintre opțiunile analizate	375
2.3. Daunele-interese și penalitățile de întârziere	376
a. Aspecte generale	376
b. Categoriile de daune-interese și penalități specifice contractelor de tip FIDIC	378

c. Discuții cu privire la aspecte problematice ridicate de noțiunile analizate.....	380
d. Discuții cu privire la remediile aplicabile în cazul încălcării obligațiilor derivate	383
2.4. Măsuri provizorii	385
a. Aspecte generale	385
b. Discuții cu privire la măsura provizorie constând în punerea în executare a hotărârilor CSD nedefinitive	387
2.5. Instrumente de garantare: scrisori de garanție de bună execuție și rețineri monetare	389
a. Aspecte generale	389
b. Discuții cu privire la funcțiile și rolul garanției de bună execuție.....	390
3. Căile procedurale de punere în executare a obligațiilor derivate din contractele FIDIC.....	394
3.1. Comisia de Soluționare a Disputelor (CSD/DAB).....	394
a. Aspecte generale	394
b. Discuții cu privire la punerea în executare a deciziei CSD	396
3.2. Negocierea și soluționarea pe cale amiabilă	398
a. Aspecte generale	398
b. Discuții cu privire la efectele procedurii de soluționare amiabilă contractuale	400
3.3. Soluționarea disputelor prin arbitraj	402
a. Aspecte generale	402
b. Impactul legii aplicabile și al jurisdicției în care are loc punerea în executare	402
c. Discuții referitoare la modul în care pot fi puse în executare deciziile CSD prin intermediul unor hotărâri arbitrale	410
4. Aspecte particulare de drept procedural cu privire la executarea obligațiilor derivate în cazuri specifice în ipoteza soluționării disputelor în instanță	416
5. Obligațiile derivate și executarea lor: abordări teoretice și soluții practice	419
Anexa 1	423
BIBLIOGRAFIE.....	455